

DOI: 10.31648/kpp.8201

Elżbieta Żywucka-Kozłowska

Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie
ORCID: 0000-0002-6039-5580
malerude@poczta.onet.pl

Robert Dziembowski

Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie
ORCID: 0000-0002-1697-637X
robert.dziembowski@uwm.edu.pl

Podanie wyroku do publicznej wiadomości jako forma komunikatu społecznego

Wstęp

Przekazywane przez media informacje obejmują praktycznie wszystkie obszary współczesnego życia społecznego, politycznego, gospodarczego, ale również te, które określa się mianem życia prywatnego. Nie ma w tym niczego zaskakującego, tym bardziej że społeczeństwo przyzwyczało się do egzystencji w środowisku wszechogarniających informacji. Obecnie obowiązująca ustawa karna wśród środków karnych wymienia podanie wyroku do publicznej wiadomości¹. Stanowi o tym przepis art. 43b k.k. Niewątpliwie ogłoszenie sentencji wyroku sądu ma na celu nie tylko stygmatyzację sprawcy przestępstwa, ale także pełni funkcję wychowawczą. Najogólniej ujmując, publikacja wyroku ma odstraszać innych od popełnienia zabronionego czynu. Nie sposób nie zauważyć, że ten środek karny ma także inny wymiar, mianowicie: społeczne potępienie sprawcy.

¹Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny (Dz.U. z 2020 r., poz. 1444), dalej: k.k.

Istota rozważań

Podanie wyroku sądu do wiadomości publicznej jawi się jako relikty kar dawnych, hańbiących, jak wystawianie przestępców na publiczny widok, zakutych pod pręgierzem². Stosowanie przedmiotowego środka karnego w istocie nie jest częste w praktyce, niemniej jednak budzi szerokie zainteresowanie wśród prawników, jak również ogółu społeczeństwa, z tym że owa uwaga skupia się na różnych aspektach. W literaturze przedmiotu wskazuje się, że jest to swoista ujma na honorze człowieka³, czemu nie sposób zaprzeczyć, wszak każdy może przeczytać o skazaniu. Taki też pogląd wyraził Jakub Stankiewicz, który uważa, iż „podanie wyroku do publicznej wiadomości polega na tym, że wyrok zostaje upubliczniony nieograniczonemu, nieokreślonemu kręgowi osób za pośrednictwem prasy, telewizji, radia czy Internetu”⁴. W literaturze przedmiotu wskazuje się, że w zasadzie publikowana jest sentencja wyroku (bez uzasadnienia)⁵. Należy zgodzić się z tym stanowiskiem, gdyż informacja o skazaniu za określone przestępstwo wydaje się wystarczająca dla spełnienia funkcji tego środka karnego. Publikacja w środkach masowego przekazu wyroku skazującego, zdaniem przywołanego autora, powinna mieć charakter wyjątkowy z racji indywidualnego oddziaływania na skazanego⁶. Interesująco pisze o wykonywaniu tego środka karnego Stefan Lelental, który wskazuje, że „podstawową przesłanką orzeczenia środka karnego podania wyroku do publicznej wiadomości jest względnie na społeczne oddziaływanie skazania, o ile nie narusza to interesu pokrzywdzonego. Wybór sposobu opublikowania wyroku musi więc uwzględniać cele, jakie brał pod uwagę sąd, który orzekł ten środek karny”⁷. Nie ulega wątpliwości, że sposób podania wyroku do publicznej wiadomości nie może naruszać godności skazanego⁸. Wojciech Dzieziak jest zdania, że sankcje prawne i moralne wpływają na skuteczność prawa. Sankcje te rozumie

²Zob. D. Szeleszczuk, [w:] A. Grześkowiak, K. Wiak (red.), *Kodeks karny. Komentarz*, Warszawa 2021, s. 383; W. Świda, *Prawo karne*, Warszawa 1989, s. 275.

³Na ten temat interesująco m.in.: K. Miś, *Podanie wyroku do publicznej wiadomości na tle nowej kodyfikacji prawa karnego*, [w:] L. Bogunia, *Nowa kodyfikacja prawa karnego*, t. V, Wrocław 2005, s. 48; L. Paprzycki, *Kara podania wyroku do publicznej wiadomości w szczególny sposób (art. 38 pkt 7 k.k.)*, „Problemy Prawnicze” 1986, nr 4, s. 21; R. Matysiak, *Problematyka stosowania środka podania wyroku do publicznej wiadomości*, „Wojskowy Przegląd Prawniczy” 2013, nr 4, s. 52–75.

⁴J. Stankiewicz, „Rejestr pedofilów” jako pozakodeksowy obligatoryjny środek karny, s. 244, https://repozytorium.amu.edu.pl/bitstream/10593/24020/1/16_STANKIEWICZ.pdf (dostęp: 23.12.2020).

⁵Zob. M. Leciak, *Podanie wyroku do publicznej wiadomości*, [w:] P. Daniluk (red.), *Środki karne, przepadek i środki kompensacyjne w znowelizowanym Kodeksie karnym*, Warszawa 2017, s. 343.

⁶J. Stankiewicz, op. cit., s. 246.

⁷S. Lelental, *Kodeks karny wykonawczy. Komentarz*, wyd. trzecie, Warszawa 2020, s. 783. Autor wskazuje także na tożsamość poglądów T. Bojarskiego – zob. T. Bojarski (red.), *Kodeks karny. Komentarz*, Warszawa 2008, s. 113 (źródło za: S. Lelental).

⁸S. Lelental, op. cit., s. 783.

w negatywnym znaczeniu⁹. Trudno nie podzielić tego poglądu w perspektywie niniejszych rozważań, gdzie istotą jest środek karny w postaci podania wyroku skazującego do publicznej wiadomości¹⁰.

Nie ulega wątpliwości, że jest to środek karny o charakterze niemajątkowym i jednorazowym. Orzekany jest fakultatywnie, a jego głównymi funkcjami są represja oraz kompensacja¹¹. Sąd, orzekając ten środek karny, określa sposób podania treści wyroku do publicznej wiadomości. Oczywiście jest, że publikowany jest tylko wyciąg z wyroku. Zdaniem S. Lelenta ów wyciąg zawiera: imię i nazwisko skazanego, datę i miejsce urodzenia, imiona rodziców skazanego, czas i miejsce popełnionego przestępstwa oraz podstawę prawną skazania wraz z wymiarem kary. W opinii autora „przy kwalifikacji kumulatywnej oraz karze łącznej w ogłoszeniu należy podać jedynie przepis najsurowszy, na podstawie którego kara została wymierzona”¹². Trudno nie zgodzić się z taką argumentacją, zważywszy że ów najsurowszy przepis wskazuje na karygodne zachowanie skazanego.

Podanie wyroku sądu do publicznej wiadomości było też tematem interpelacji poselskich. Warto w tym miejscu podkreślić, że w przypadku, który zostanie dalej przywołany, chodziło o skazanie za przestępstwo polegające na prowadzeniu pojazdu w stanie nietrzeźwości, a sam oskarżony wnioskował o skazanie bez rozprawy i orzeczenie omawianego środka karnego. W odpowiedzi na interpelację wskazano: „Sprawa o sygn. akt II K 753/05 Sądu Rejonowego w Płocku, której – jak ustalono – dotyczy interpelacja, została rozpoznana na posiedzeniu w dniu 31 sierpnia 2005 r. Oskarżony o czyn z art. 178a § 1 kk już na etapie postępowania przygotowawczego złożył wniosek o wydanie wobec niego wyroku skazującego i orzeczenie środka karnego określonego w art. 39 pkt 8, to jest podanie wyroku do publicznej wiadomości. Dlatego też prokurator, zgodnie z art. 335 kpk, wniosek ten dołączył do aktu oskarżenia celem skazania oskarżonego bez przeprowadzenia rozprawy. Wyrok, jaki zapadł w tej sprawie,

⁹W. Dziedzic, *Wpływ sankcji prawnych i moralnych na skuteczność prawa*, „Studia Iuridica Lublinensia” 2015, vol. 24, nr 1, s. 67–88.

¹⁰Ramy niniejszego opracowania nie pozwalają na szersze rozważania, choćby publikacji wyroków sądów administracyjnych, w których podaje się do wiadomości istotne rozstrzygnięcia z perspektywy prawa do informacji o żywotnych interesach społecznych – zob. M. Makowski, *Analiza prawna orzeczeń Naczelnego Sądu Administracyjnego w powiązaniu z orzeczeniami wojewódzkich sądów administracyjnych w zakresie ocen oddziaływania na środowisko w sprawach wszczętych po 28 lipca 2005 r. Zasięg oddziaływania przedsięwzięć na środowisko. Udział społeczeństwa. Podanie informacji do publicznej wiadomości*, https://www.gdos.gov.pl/files/artykuly/5437/Zlecenie_nr_5_internet.pdf (dostęp: 23.12.2020).

¹¹Na temat przedmiotowego środka karnego m.in.: Z. Sienkiewicz, *Kilka uwag o funkcjach podania wyroku do publicznej wiadomości*, [w:] A. Michalska-Warias, I. Nowikowski, J. Piórkowska-Flieger (red.), *Teoretyczne i praktyczne problemy współczesnego prawa karnego. Księga jubileuszowa dedykowana Profesorowi Tadeuszowi Bojarskiemu*, Lublin 2011; G. Grabarczyk, *Środek karny podania wyroku do publicznej wiadomości oraz publikacja wizerunku sprawcy przestępstwa*, „Prokuratura i Prawo” 2007, nr 12; M. Melezini (red.), *Kary i środki karne. Poddanie sprawcy próbie*, seria: System Prawa Karnego, t. 6, Warszawa 2010; M. Melezini, *Samoistne orzeczenie środka karnego. Założenia i rzeczywistość*, [w:] L. Pohl (red.), *Aktualne problemy prawa karnego. Księga pamiątkowa z okazji Jubileuszu 70 urodzin Profesora Andrzeja J. Szwarca*, Poznań 2009; eadem, *Środki karne jako instrument polityki kryminalnej*, Białystok 2013; Z. Sienkiewicz, op. cit.

¹²S. Lelental, op. cit., s. 783.

nie został zaskarżony przez oskarżonego i uprawomocnił się w pierwszej instancji. Nie zostało więc sporządzone pisemne uzasadnienie wyroku, które pozwalałoby precyzyjnie wskazać, czym kierował się Sąd Rejonowy w Płocku, określając sposób podania wyroku do publicznej wiadomości w tej konkretnej sprawie. Zapewne wybór *Gazety Wyborczej – Płock* podyktowany został ogólnym dostępem do tego czasopisma przez lokalną społeczność, a więc potrzebą społecznego oddziaływania skazania¹³. W przywołanej sprawie sam oskarżony wnosił o wymierzenie rzeczonego środka karnego, a zatem – jak należy sądzić – wiedział na czym polega podanie wyroku do publicznej wiadomości. Nie zaskarżył wydanego orzeczenia, co pozwala przyjąć, że w pełni podzielał stanowisko sądu nie tylko co do wymiaru kary i środka karnego, ale także ich celowości.

Mariusz Stelmaszczyk podkreśla, że ten środek karny ma szczególne znaczenie w sprawach o zniesławienie, albowiem „w przypadku przestępstwa zniesławienia podstawą podania wyroku do publicznej wiadomości jest natomiast art. 215 k.k., w myśl którego »na wniosek pokrzywdzonego Sąd orzeka podanie wyroku skazującego do publicznej wiadomości«. Powołany przepis stanowi zatem *lex specialis* (przepis szczególny, który ma pierwszeństwo) w stosunku do art. 50 k.k.”¹⁴. W dalszej kolejności autor podkreśla funkcję tego środka karnego, pisząc, że „podanie wyroku do wiadomości publicznej pełni przede wszystkim funkcję kompensacyjną – stwarza możliwość naprawienia reputacji pokrzywdzonego i oczyszczenia go z zarzutów postawionych przez sprawcę przestępstwa. Ponadto upublicznienie wyroku ma na celu zapobiec ponownemu popełnieniu przez skazanego przestępstwa zniesławienia na szkodę pokrzywdzonego”¹⁵. Takie rozwiązanie z całą pewnością stanowi swoistą formę przywrócenia dobrego imienia pokrzywdzonego, przy jednoczesnym wskazaniu sprawcy naruszenia prawnie chronionego dobra. Nie sposób nie zwrócić uwagi na orzeczenia sądowe w omawianym zakresie i przyjęte stanowiska sądów powszechnych w ostatnich latach. W wyroku Sądu Apelacyjnego w Warszawie z 17 grudnia 2019 r. wskazano, że „samo zatrzymanie, przeszukanie i postawienie przez zarzutów w sprawie karnej, a dodatkowo też opisanie powoda w gazecie i przedstawienie jego sytuacji w mediach jest odbierane jako jednoznacznie zniesławiające i dyskredytujące taką osobę w oczach opinii publicznej. Takie czynności są naruszeniem dóbr osobistych, bowiem są odbierane przez społeczeństwo jako popełnienie przestępstwa. Rzeczywiście, z zasady domniemania niewinności wynika, że osoba podejrzana czy oskarżona powinna być traktowana jak niewinna do czasu uprawomocnienia się orzeczenia skazującego, jednak jest to postulat ustawodawcy kierowany do organów właściwych do ścigania i orzekania, a nie na zewnątrz, do osób będących poza podmiotami prowadzącymi postępowanie przygotowawcze czy organów wymierzających sprawiedliwość”¹⁶.

¹³Odpowiedź Krzysztofa Józefowicza, Podsekretarza Stanu w Ministerstwie Sprawiedliwości, z upoważnienia ministra, na interpelację nr 844 w sprawie podawania do publicznej wiadomości wyroków sądowych dotyczących skazania za prowadzenie pojazdów mechanicznych pod wpływem alkoholu z dnia 17 lutego 2006 r., <http://orka2.sejm.gov.pl/IZ5.nsf/main/1A2743CC> (dostęp: 4.01.2021).

¹⁴M. Stelmaszczyk, *Podanie wyroku do publicznej wiadomości w sprawie o zniesławienie*, <http://oskarzenieprywatne.pl/podanie-wyroku-do-publicznej-wiadomosci-w-sprawie-o-znieslawienie/> (dostęp: 4.01.2021).

¹⁵Ibidem.

¹⁶Wyrok SA w Warszawie z 17 grudnia 2019 r., sygn. akt I ACa 514/19.

Analizując orzeczenia sądów, w których orzeczono środek karny w postaci podania wyroku do publicznej wiadomości, można wskazać, że dominują skazania za przestępstwo polegające na prowadzeniu w stanie nietrzeźwości pojazdu mechanicznego po drodze publicznej¹⁷. Warto podkreślić także wychowawczą i prewencyjną funkcję przedmiotowego środka karnego. Jedynie tytułem przykładu można wymienić tu chociażby kilka takich orzeczeń¹⁸.

Ujawnianie społeczeństwu treści orzeczeń sądowych jest z pewnością potrzebne. Ustawodawca, postanawiając o umieszczeniu w katalogu środków karnych takiegoż, miał w tym cel przede wszystkim prewencyjny. Generalną zasadą w polskim prawie jest jawne ogłaszanie wyroków sądowych. Wynika to z przepisów ustawy Kodeks postępowania karnego¹⁹. Należy w tym miejscu podkreślić, że w przypadku podania przez sąd ustnego uzasadnienia wyroku sąd decyduje, czy ustne motywy będą jawne, czy też nie²⁰. We wskazanej sytuacji sąd zawsze podejmuje autonomiczną decyzję co do tego, czy ustne uzasadnienie wyroku będzie jawne, czy też nie, a także w jakim zakresie. Postanowienie w tej kwestii wydaje sąd, który w sprawie wyrokował i nie podlega ono zaskarżeniu.

Niewątpliwie w kontekście przedmiotowych rozważań ważna jest także kwestia inna, ale łącząca się bezpośrednio z podaniem do publicznej wiadomości pewnych informacji z przebiegu sprawy rozpoznawanej przez sąd. Chodzi tu o relacjonowanie rozpraw sądowych. Media w państwie demokratycznym przed wszystkim mają informować i edukować, ale też i kontrolować w perspektywie społecznego nadzoru nad sprawowaniem władzy. Działania przedstawicieli prasy, telewizji czy radia, jak i portali internetowych mają stosowne regulacje w wielu aktach prawnych, wśród których należy wymienić: Konstytucję Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r.²¹, k.p.k., k.k., ustawę z dnia 10 września 1999 r. Kodeks karny skarbowy²², ustawę z dnia 24 sierpnia 2001 r. Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia²³, ustawę z dnia 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego²⁴, ustawę z dnia 26 stycznia 1984 r. Prawo prasowe²⁵, ustawę z dnia 29 grudnia 1992 r. o radiofonii i telewizji²⁶, ustawę

¹⁷Wyrok SO w Poznaniu z uzasadnieniem z 15 września 2016 r., sygn. akt IV Ka 758/16.

¹⁸Ibidem; wyrok SO w Sieradzu z uzasadnieniem z 19 listopada 2014 r., sygn. akt II Ka 260/14; wyrok SO w Piotrkowie Trybunalskim z uzasadnieniem z 24 lutego 2015 r., sygn. akt IV Ka 87/15; wyrok SO we Wrocławiu z uzasadnieniem z 11 marca 2015 r., sygn. akt IV Ka 1339/14; wyrok SO w Bydgoszczy z uzasadnieniem z 16 października 2014 r., sygn. akt IV Ka 776/14.

¹⁹Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks postępowania karnego (Dz.U. z 1997 r., Nr 89, poz. 555 ze zm.), dalej: k.p.k. Art. 364 § 1 k.p.k.: Ogłoszenie wyroku odbywa się jawnie. Art. 418 § 1 k.p.k.: Po podpisaniu wyroku przewodniczący ogłasza go publicznie; w czasie ogłaszania wyroku wszyscy obecni, z wyjątkiem sądu, stoją.

²⁰Art. 364 § 2 k.p.k.: Jeżeli jawność rozprawy wyłączono w całości lub w części, przytoczenie powodów wyroku może nastąpić również z wyłączeniem jawności w całości lub w części.

²¹Dz.U. Nr 78, poz. 483 ze zm.

²²Dz.U. z 2013 r., poz. 186.

²³T.j. Dz.U. z 2013 r., poz. 395 ze zm.

²⁴T.j. Dz.U. z 2014 r., Nr 101 ze zm., dalej: k.p.c.

²⁵Dz.U. z 1984 r., Nr 5, poz. 24 ze zm.

²⁶T.j. Dz.U. z 2011 r., Nr 43, poz. 226 ze zm.

z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych²⁷, ustawę z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej²⁸, ustawę z dnia 5 grudnia 1996 r. o zawodach lekarza i lekarza dentysty²⁹, rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 30 czerwca 2015 r. Regulamin 5 urzędowania sądów powszechnych³⁰, zarządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 12 grudnia 2003 r. w sprawie organizacji i zakresu działania sekretariatów sądowych oraz innych działów administracji sądowej³¹.

Nie ulega wątpliwości, że sprawy karne są najczęściej komentowanymi przez media. Udział dziennikarzy w rozprawach praktycznie nie jest niczym ograniczony, a jedynymi warunkami, które trzeba spełnić, są te wynikające z przepisów k.p.k. Podobnie jest w sprawach karnych skarbowych rozpoznawanych przez sądy powszechne. Zgodnie z regulacjami zawartymi w k.p.k. możliwe jest uzyskanie dostępu do akt spraw karnych³². Inaczej jest w przypadku spraw cywilnych, a zatem wszystkich tych, które nie są sprawami karnymi. Obecny stan prawny, określony w k.p.c., przewiduje możliwość udostępnienia akt wyłącznie stronom i uczestnikom postępowania³³. Nieco inaczej jest w sprawach prowadzonych w trybie nieprocesowym³⁴.

Uwagi końcowe

Podanie wyroku do publicznej wiadomości jest oczywiście domeną postępowania karnego. Niekiedy zdarzają się sytuacje, gdy informacje o zakończonym, lecz nieprawomocnym jeszcze orzeczeniu pojawiają się w środkach masowego przekazu. Nie stanowią one w żadnym stopniu tytułowego środka karnego, w szczególności gdy, po pierwsze, wyrok nie jest prawomocny; po drugie, nie ujawniono danych osobowych oskarżonego (bo taki jest jego status do prawomocnego zakończenia sprawy). Dopiero

²⁷T.j. Dz.U. z 2014 r., Nr 1182 ze zm.

²⁸T.j. Dz.U. z 2014 r., Nr 782 ze zm.

²⁹T.j. Dz.U. z 2015 r., poz. 464.

³⁰Dz.U. 2015 r., poz. 925.

³¹Dz. Urz. MS z dnia 31 grudnia 2003 r. ze zm.

³²Art. 156 § 1 k.p.k.: Stronom, obrońcom, pełnomocnikom i przedstawicielom ustawowym udostępni się akta sprawy sądowej i daje możliwość sporządzenia ich kopii. Za zgodą prezesa sądu akta te mogą być udostępnione również innym osobom.

³³Art. 9 § 1 k.p.c.: Rozpoznawanie spraw odbywa się jawnie, chyba że przepis szczególny stanowi inaczej. Strony i uczestnicy postępowania mają prawo przeglądać akta sprawy i otrzymywać odpisy, kopie lub wyciągi z tych akt. Treść protokołów i pism może być także udostępniana w postaci elektronicznej za pośrednictwem systemu teleinformatycznego. § 2. Strony i uczestnicy postępowania mają prawo do otrzymania z akt sprawy zapisu dźwięku albo obrazu i dźwięku, chyba że protokół został sporządzony wyłącznie pisemnie. Przewodniczący wydaje z akt sprawy zapis dźwięku, jeżeli wydaniu zapisu obrazu i dźwięku sprzeciwia się ważny interes publiczny lub prywatny. § 3. Jeżeli posiedzenie odbyło się przy drzwiach zamkniętych strony i uczestnicy postępowania mają prawo do otrzymania z akt sprawy jedynie zapisu dźwięku. że protokół został sporządzony wyłącznie pisemnie.

³⁴Art. 525 k.p.c.: Akta sprawy dostępne są dla uczestników postępowania oraz za zezwoleniem przewodniczącego dla każdego, kto potrzebę przejrzania dostatecznie usprawiedliwi. Na tych samych zasadach dopuszczalne jest: 1) sporządzanie i otrzymywanie odpisów i wyciągów z akt sprawy; 2) otrzymywanie zapisu dźwięku albo obrazu i dźwięku z akt sprawy.

po uprawomocnieniu się wyroku, o ile orzeczony został środek karny w postaci podania tegoż do publicznej wiadomości, możliwe jest jego upublicznienie. Decyzja co do formy i sposobu należy wyłącznie do sądu, a nie do przedstawicieli mediów, o czym należy pamiętać.

Prewencyjna funkcja upublicznienia wyroku sądu nie ulega wątpliwości. Obok niej jawi się też swoista stygmatyzacja skazanego jako tego, który dopuścił się czynu nie tylko prawem zabronionego i swoim przykładem dał wyraz zachowania społecznie nieakceptowanego, nagannego, złego. Informowanie społeczeństwa jest niczym innym jak przestrożą, ale też i dowodem na skuteczność prawa. Dawniej skazanych wystawiano na widok publiczny, umniejszano ich godności, znieważano i poniżano. Dziś zaniechano takich praktyk, które godzą w człowieczeństwo. Zastąpił je środek karny w postaci podania wyroku do publicznej wiadomości, który niejednokrotnie jest bardziej dotkliwy niż wymierzona przez sąd kara.

BIBLIOGRAFIA

Literatura

- Bojarski T. (red.), *Kodeks karny. Komentarz*, Warszawa 2008.
- Dziedziak W., *Wpływ sankcji prawnych i moralnych na skuteczność prawa*, „Studia Iuridica Lublinensia” 2015, vol. 24, nr 1.
- Grabarczyk G., *Środek karny podania wyroku do publicznej wiadomości oraz publikacja wizerunku sprawcy przestępstwa*, „Prokuratura i Prawo” 2007, nr 12.
- Leciak M., *Podanie wyroku do publicznej wiadomości*, [w:] P. Daniluk (red.), *Środki karne, przypadek i środki kompensacyjne w znowelizowanym Kodeksie karnym*, Warszawa 2017.
- Lelental S., *Kodeks karny wykonawczy. Komentarz*, wyd. trzecie, Warszawa 2020.
- Matysiak R., *Problematyka stosowania środka podania wyroku do publicznej wiadomości*, „Wojskowy Przegląd Prawniczy” 2013, nr 4.
- Melezini M., *Samoistne orzeczenie środka karnego. Założenia i rzeczywistość*, [w:] Ł. Pohl (red.), *Aktualne problemy prawa karnego. Księga pamiątkowa z okazji Jubileuszu 70 urodzin Profesora Andrzeja J. Szwarca*, Poznań 2009.
- Melezini M., *Środki karne jako instrument polityki kryminalnej*, Białystok 2013.
- Melezini M. (red.), *Kary i środki karne. Poddanie sprawcy próbie*, seria: System Prawa Karnego, t. 6, Warszawa 2010.
- Miś K., *Podanie wyroku do publicznej wiadomości na tle nowej kodyfikacji prawa karnego*, [w:] L. Bogunia, *Nowa kodyfikacja prawa karnego*, t. V, Wrocław 2005.
- Paprzycki L., *Kara podania wyroku do publicznej wiadomości w szczególny sposób (art. 38 pkt 7 k.k.)*, „Problemy Prawnicze” 1986, nr 4.

- Sienkiewicz Z., *Kilka uwag o funkcjach podania wyroku do publicznej wiadomości*, [w:] A. Michalska-Warias, I. Nowikowski, J. Piórkowska-Flieger (red.), *Teoretyczne i praktyczne problemy współczesnego prawa karnego. Księga jubileuszowa dedykowana Profesorowi Tadeuszowi Bojarskiemu*, Lublin 2011.
- Szeleszczuk D., [w:] A. Grześkowiak, K. Wiak (red.), *Kodeks karny. Komentarz*, Warszawa 2021.
- Świda W., *Prawo karne*, Warszawa 1989.

Akty prawne

- Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz.U. Nr 78, poz. 483 ze zm.).
- Ustawa z dnia 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego (t.j. Dz.U. z 2014 r., Nr 101 ze zm.).
- Ustawa z dnia 26 stycznia 1984 r. Prawo prasowe (Dz.U. z 1984 r., Nr 5, poz. 24 ze zm.).
- Ustawa z dnia 29 grudnia 1992 r. o radiofonii i telewizji (t.j. Dz.U. z 2011 r., Nr 43, poz. 226 ze zm.).
- Ustawa z dnia 5 grudnia 1996 r. o zawodach lekarza i lekarza dentystry (t.j. Dz.U. z 2015 r., poz. 464).
- Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny (Dz.U. z 2020 r., poz. 1444).
- Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks postępowania karnego (Dz.U. z 1997 r., Nr 89, poz. 555 ze zm.).
- Ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (t.j. Dz.U. z 2014 r., Nr 1182 ze zm.).
- Ustawa z dnia 10 września 1999 r. Kodeks karny skarbowy (Dz.U. z 2013 r., poz. 186).
- Ustawa z dnia 24 sierpnia 2001 r. Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia (t.j. Dz.U. z 2013 r., poz. 395 ze zm.).
- Ustawa z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (t.j. Dz.U. z 2014 r., Nr 782 ze zm.).
- Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 30 czerwca 2015 r. Regulamin 5 urzędowania sądów powszechnych (Dz.U. 2015 r., poz. 925).
- Zarządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 12 grudnia 2003 r. w sprawie organizacji i zakresu działania sekretariatów sądowych oraz innych działów administracji sądowej (Dz. Urz. MS z dnia 31 grudnia 2003 r. ze zm.).

Orzecznictwo

- Wyrok SA w Warszawie z 17 grudnia 2019 r., sygn. akt I ACa 514/19.
- Wyrok SO w Bydgoszczy z uzasadnieniem z 16 października 2014 r., sygn. akt IV Ka 776/14.
- Wyrok SO w Sieradzu z uzasadnieniem z 19 listopada 2014 r., sygn. akt II Ka 260/14.

Wyrok SO w Piotrkowie Trybunalskim z uzasadnieniem z 24 lutego 2015 r., sygn. akt IV Ka 87/15.

Wyrok SO we Wrocławiu z uzasadnieniem z 11 marca 2015 r., sygn. akt IV Ka 1339/14.

Wyrok SO w Poznaniu z uzasadnieniem z 15 września 2016 r., sygn. akt IV Ka 758/16.

Źródła internetowe

Makowski M., *Analiza prawna orzeczeń Naczelnego Sądu Administracyjnego w powiązaniu z orzeczeniami wojewódzkich sądów administracyjnych w zakresie ocen oddziaływania na środowisko w sprawach wszczętych po 28 lipca 2005 r. Zasięg oddziaływania przedsięwzięć na środowisko. Udział społeczeństwa. Podanie informacji do publicznej wiadomości*, https://www.gdos.gov.pl/files/artykuly/5437/Zlecenie_nr_5_internet.pdf.

Odpowiedź Krzysztofa Józefowicza, Podsekretarza Stanu w Ministerstwie Sprawiedliwości, z upoważnienia ministra, na interpelację nr 844 w sprawie podawania do publicznej wiadomości wyroków sądowych dotyczących skazania za prowadzenie pojazdów mechanicznych pod wpływem alkoholu z dnia 17 lutego 2006 r., <http://orka2.sejm.gov.pl/IZ5.nsf/main/1A2743CC>.

Stankiewicz J., „*Rejestr pedofilów*” jako pozakodeksowy obligatoryjny środek karny, https://repozytorium.amu.edu.pl/bitstream/10593/24020/1/16_STANKIEWICZ.pdf.

Stelmaszczyk M., *Podanie wyroku do publicznej wiadomości w sprawie o zniesławienie*, <http://oskarzenieprywatne.pl/podanie-wyroku-do-publicznej-wiadomosci-w-sprawie-o-znieslawienie/>.

Publication of the judgment as a form of social communication

Summary

The authors analyze a penal measure operating under the Penal Code in the form of making the judgment public. This measure is aimed not only at stigmatizing the perpetrator of the crime, but also plays an educational role. Its purpose is to deter other people from committing a prohibited act. The publication of the judgment to the public brings with it a message to the public aimed at condemning the perpetrator of the crime. In the event that a court decides a criminal measure in the form of making the judgment public, it is possible to make it public only after the judgment becomes final, and the decision as to the form and method rests solely with the court. Although criminal cases are among the cases most often commented on by the media, a penal measure in the form of publishing a judgment cannot be equated with a journalist's court reporting.

Keywords: Penal Code, penal measures, court verdict, convicted person, public announcement of court verdicts